GIÁO DỤC KỸ NĂNG PHÒNG TRÁNH TAI NẠN THƯƠNG TÍCH TRONG SINH HOẠT HẰNG NGÀY CHO TRẺ 4-5 TUỔI Ở MỘT SỐ TRƯỜNG MẦM NON TẠI HUYỆN NHƠN TRẠCH, TỈNH ĐỒNG NAI - THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP

PHẠM PHƯỚC MẠNH
NGUYỄN NGỌC BẢO VY
LÊ UYỂN NHI
LÂM THỊ THÚY HIỀN
Khoa Giáo dục mầm non,
Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh

Nhận bài ngày 20/02/2025. Sửa chữa xong 28/02/2025. Duyệt đăng 07/3/2025.

Abstract

In recent years, the Party, the Government, along with relevant agencies, have closely monitored and implemented activities aimed at building a safe community to prevent accidents and injuries, and creating a safe environment for children, especially those who are cared for and educated in preschool education institutions. This article presents the current situation and solutions for teaching accident and injury prevention skills to 4-5 year-old children in their daily activities at some kindergartens in Nhon Trach District, Dong Nai Province.

Keywords: *Injury prevention, 4-5 year-old children, skills education, accident injury.*

1. Đặt vấn đề

Những năm gần đây, ở các cơ sở giáo dục mầm non (GDMN) trên địa bàn tỉnh Đồng Nai đã triển khai thực hiện các quy định về phòng tránh tai nạn thương tích (TNTT) cho trẻ em được Chính phủ, Bộ Y tế, Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành và kết quả đã giảm thiểu được tình trạng này. Tuy nhiên, đây vẫn là vấn đề cần được quan tâm thường xuyên vì có ảnh hưởng trực tiếp đến sự phát triển toàn diện cho trẻ và có thể để lại hậu quả lâu dài cho gia đình và xã hội. Đặc biệt, giai đoạn 4-5 tuổi, trẻ bắt đầu phát triển mạnh về nhận thức và vận động nhưng vẫn hạn chế về kỹ năng tự bảo vệ khiến trẻ dễ gặp nguy cơ tai nạn dẫn đến thương tích trong sinh hoạt hằng ngày. Giáo dục kỹ năng (GDKN) phòng tránh TNTT là một trong những kĩ năng cần ưu tiên hàng đầu trong việc trang bị cho trẻ những kỹ năng giúp hình thành thói quen sống an toàn và tự bảo vệ bản thân ngay từ nhỏ. Việc làm rõ thực trạng GDKN này cho trẻ ở các cơ sở GDMN tại huyện Nhơn Trạch, tỉnh Đồng Nai là cơ sở đề xuất các biện pháp GDKN phòng tránh TNTT cho trẻ 4-5 tuổi trong sinh hoạt hằng ngày ở cơ sở GDMN nhằm khẳng định việc trang bị cho trẻ những kỹ năng an toàn sớm sẽ là yếu tố quyết định giúp hạn chế tối đa nguy cơ tai nạn và thương tích cho trẻ ở độ tuổi này tại địa bàn nghiên cứu.

2. Giáo dục kỹ năng phòng tránh tai nạn thương tích cho trẻ mầm non

Phòng tránh TNTT cho trẻ trong cơ sở GDMN nhằm bảo vệ an toàn về thể chất, tinh thần và tính mạng của trẻ em trong thời gian trẻ em ở nhà trường là một trong những hiệm vụ của giáo viên (GV) được quy định tại điểm 1, Điều 27 trong Thông tư số 52/2020/TT-BGDĐT ban hành Điều lệ trường mầm non [1].

Nội dung của mục tiêu giáo dục phát triển thể chất cho trẻ mẫu giáo là đảm bảo sự an toàn cho bản thân trẻ [2].

GDKN phòng tránh TNTT trẻ trong sinh hoạt hằng ngày tại các cơ sở GDMN: Theo Điều 7, Chương 2 trong Thông tư 45/2021/TT-BGDĐT đã nêu rõ nên truyền đạt những kiến thức, bằng cách cho trẻ xem các

Email: strong38vn@gmail.com

hình ảnh, câu chuyện, video thực tế để trẻ thấy được những mối nguy hiểm. Đồng thời, phối hợp giữa nhà trường, gia đình và cộng đồng tăng cường giáo dục trẻ những kiến thức thông qua trải nghiệm thực tế như: Khi trẻ bị đuối nước nên làm gì, xử lý vết bỏng do nước sôi và điện giật như thế nào, cách sử dụng đồ vật sắt nhọn không gây thương tích,…. Ngoài ra, trang bị thêm đồ chơi, tài liệu giáo dục về đảm bảo an toàn, phù hợp với từng trẻ [3]. Việc phòng tránh TNTT cho trẻ ở các cơ sở GDMN đã được quy định cụ thể trong các văn bản quy phạm pháp luật. Thực hiện nhiệm vụ cần có sự phối hợp giữa GV, nhà trường, phụ huynh và cộng đồng nhằm đảm bảo an toàn tuyệt đối cho trẻ trong độ tuổi này.

Giáo dục kỹ năng phòng tránh tai nạn thương tích cho trẻ 4-5 tuổi trong chế độ sinh hoạt hằng ngày ở trường mầm non

GDKN phòng tránh TNTT giúp trẻ hiểu các nguy cơ tai nạn trong sinh hoạt hằng ngày và học cách xử lý các tình huống như ngã, bỏng, chảy máu,… Trẻ cũng cần biết phân biệt những nơi nguy hiểm và sử dụng đồ chơi an toàn cũng như trang bị cho trẻ các kỹ năng cơ bản như: phòng tránh và tìm kiếm sự giúp đỡ khi gặp nguy hiểm. Để thực hiện điều này, GV cần phối hợp với nhà trường và phụ huynh tạo môi trường an toàn cho trẻ, hướng dẫn trẻ nhận biết các nguy hiểm và các khu vực an toàn.

Theo Chỉ thị 02/CT-UBND về tăng cường giải pháp phòng tránh tai nạn, xâm hại trẻ em tại Đồng Nai đưa ra các nội dung sau: *Giúp trẻ nhận biết được nguy hiểm:* Dạy trẻ sử dụng các vật dụng có thể gây nguy hiểm như: kéo, búa, dao , bình đun nước, ổ điện hướng dẫn trẻ cách sử dụng và biết tránh xa không chơi đùa tại những khu vực nguy hiểm này; *Hạn chế các tai nạn giao thông:* Tập cho trẻ thói quen sử dụng mũ bảo hiểm khi tham gia giao thông, dạy trẻ cách qua đường, đi xe đạp an toàn và các tín hiệu đèn,biển báo giao thông; *Phòng tránh xâm hại cơ thể:* Dạy trẻ nhận biết các bộ phận trên cơ thể và tầm quan trọng của chúng để trẻ biết cách bảo vệ không cho người lạ xâm phạm; *Kỹ năng phòng tránh tai nạn trong môi trường nước:* Không nên chơi gần ao, hồ, sông, suối khi không có sự giám sát của người lớn. Hướng dẫn trẻ cách hô háp nhân tạo và sử lý tình huống khi ngã, đuối nước; *Kỹ năng tự bảo vệ bản thân:* Trẻ biết cách đi đứng cẩn thận, không chạy nhảy ở những nơi nguy hiểm như cầu thang, lan can, công trường đang thi công,thang máy, thang cuốn... và khi có tình huống nguy hiểm nên nhờ sự trợ giúp của người lớn [4].

Để thực hiện mục tiêu này cần áp dụng các phương pháp sau: *Tập huấn cho GV*: GV cần được tập huấn về kỹ năng và xử lý ban đầu các tai nạn thường gặp. Hằng năm, nhà trường phối hợp với y tế để nhắc lại, cập nhật kiến thức và cung cấp tài liệu hướng dẫn sơ cấp cứu ban đầu TNTT thường gặp ở trẻ em cho GV và đội ngũ nhân viên y tế tại cơ sở GDMN; *Tuyên truyền cho phụ huynh*: Nhà trường cần nhắc nhở phụ huynh thực hiện biện pháp an toàn cho trẻ tại nhà, khi đến trường và khi đón về; *Sử dụng phương tiện trực quan:* GV nên dùng tranh ảnh, video minh họa và các video giáo dục để trẻ dễ dàng tiếp thu, nhớ lâu về cách phòng tránh tai nạn; *Tổ chức trải nghiệm thực tế*: Thực hành qua trò chơi, tình huống như ngã, bỏng, điện giật giúp trẻ hiểu và nhớ kỹ các biện pháp an toàn; *Tạo môi trường an toàn*: Nhà trường cần đảm bảo môi trường an toàn cho trẻ, đồng thời theo dõi và bao quát trẻ trong suốt quá trình sinh hoạt hàng ngày [3].

Để GDKN phòng tránh TNTT cho trẻ 4-5 tuổi trong sinh hoạt hằng ngày có thể thực hiện các hoạt động:

- Kết hợp giáo dục an toàn trong giờ học và sinh hoạt hằng ngày như: *Giờ học:* Lồng ghép các kỹ năng phòng tránh thực tế vào các hoạt động học, các tình huống thực tế cho trẻ trải nghiệm có thêm kỹ năng; *Giờ ăn:* Hướng dẫn trẻ rửa tay trước khi ăn, lựa chọn thực phẩm an toàn và cách sử dụng vật dụng an toàn trong bữa ăn. GV cũng có thể giải thích về các thực phẩm nguy hiểm và cách ăn uống hợp lý để đảm bảo sức khỏe; *Giờ chơi:* Dạy trẻ cách sử dụng đồ chơi đúng cách, tránh chen lấn xô đẩy và nhận diện các vật nguy hiểm như đồ chơi hỏng, sắc nhọn hoặc các vật có thể gây ngã. [5]

- Theo Thông tư số 45/2021/TT-BGDĐT về xây dựng trường học an toàn, phòng tránh TNTT trong cơ sở GDMN: *Trò chơi và tình huống:* Tổ chức các trò chơi đóng vai, trong đó GV tạo ra các tình huống giả lập để trẻ thực hành kỹ năng an toàn như: như nghịch ổ điện, đi qua đường hoặc chơi với các vật dụng nguy hiểm. Các trò chơi nhóm giúp trẻ học cách hợp tác và giúp đỡ nhau thực hiện các quy tắc an toàn theo Bộ Y tế hướng dẫn phòng tránh TNTT cho trẻ em; *Sử dụng tài liệu trực quan và phim giáo dục:* GV có thể sử dụng hình ảnh, poster và video,… giáo dục giúp trẻ nhận diện tình huống an toàn và nguy

hiểm. Các câu chuyện hoặc sách tương tác về an toàn giúp trẻ hình dung rõ hơn về các tình huống cụ thể; *Tạo môi trường an toàn trong lớp học và sân chơi:* Đảm bảo rằng môi trường học tập và vui chơi luôn an toàn bằng cách kiểm tra và duy trì các điều kiện cơ sở vật chất, loại bỏ các nguy cơ có thể gây tai nạn, như các đồ vật hỏng hóc hoặc nguy hiểm cho trẻ

- Hoạt động sinh hoạt hàng ngày đóng vai trò quan trọng trong việc GDKN phòng tránh TNTT cho trẻ. Các hoạt động giúp trẻ phát triển kỹ năng tự bảo vệ bản thân, nhận diện nguy cơ tai nạn: *Cho trẻ trải nghiệm thực tế*: Trẻ có thể học cách tránh xa các khu vực nguy hiểm như bếp nóng, ấm đun siêu tốc, giúp trẻ nhận thức được các nguy cơ trong cuộc sống hàng ngày; *Tạo thói quen an toàn*: GV cần hướng dẫn trẻ về các biện pháp an toàn, như cách sử dụng nhà vệ sinh đúng cách để tránh nguy cơ trượt ngã và các tai nạn khác; *Giúp trẻ tham gia hoạt động trải nghiệm*: Trẻ có thể học hỏi từ bạn bè trong các tình huống thực tế, đồng thời nâng cao nhận thức và kỹ năng phòng tránh TNTT [3].

Các hoạt động này giúp trẻ không chỉ phát triển kỹ năng sống mà còn nâng cao khả năng phòng tránh TNTT trong sinh hoạt hàng ngày, góp phần bảo vệ sự an toàn của trẻ trong môi trường sống, sinh hoạt hằng ngày.

3. Phương pháp nghiên cứu

Phương pháp điều tra khảo sát trực tiếp trên google form. Trên cơ sở lý luận, nghiên cứu đã xây dựng bảng hỏi theo trình tự các bước sau: *Bước 1*: Xác định mục tiêu, nội dung chính và đối tượng nghiên cứu; *Bước 2*: Xây dựng bảng hỏi; *Bước 3*: Khảo sát thử bảng hỏi; *Bước 4*: Điều chỉnh và hoàn thiện bảng hỏi; *Bước 5*: Chọn địa bàn nghiên cứu và tiến hành khảo sát chính thức bằng bảng hỏi trên google form.

Nội dung khảo sát: Thực trạng và biện pháp GDKN phòng tránh TNTT trong sinh hoạt hằng ngày cho trẻ 4-5 tuổi tại một số trường mầm non tại huyện Nhơn Trạch, tỉnh Đồng Nai gồm 4 nội dung chính sau: Các hoạt động lồng ghép GDKN phòng tránh TNTT cho trẻ 4-5 tuổi; Nội dung GDKN phòng tránh TNTT cho trẻ 4-5 tuổi; Các phương pháp GDKN phòng tránh TNTT cho trẻ 4-5 tuổi; Biện pháp GDKN phòng tránh TNTT cho trẻ 4-5 tuổi trong chế độ sinh hoạt hằng ngày ở trường mầm non.

Địa bàn và đối tượng khảo sát: 50 GV đã và đang dạy nhóm lớp trẻ 4-5 tuổi tại 4/15 trường mầm non công lập: Trường Mầm non Phú Hữu, Phước Hiệp 3, Hoa Sen 4 và Nhơn Nghĩa tại huyện Nhơn Trạch đã triển hiện tốt Chỉ thị 02/CT-UBND tỉnh Đồng Nai về xây dựng trường học an toàn, phòng chống TNTT, giáo dục kỹ năng an toàn, bảo vệ bản thân, phòng tránh bạo lực, xâm hại trẻ em,...

Thời gian khảo sát: Từ 16/12/2024 đến 31/12/2024. Kết quả khảo sát được phân tích định lượng số liệu khảo sát bằng phần mềm excel.

4. Thực trạng giáo dục kỹ năng phòng tránh tai nạn thương tích trong sinh hoạt hằng ngày cho trẻ 4-5 tuổi ở một số trường mầm non tại huyện Nhơn Trạch, tỉnh Đồng Nai

Kết quả khảo sát thực trạng GDKN phòng chống TNTT cho trẻ 4-5 tuổi trong chế độ sinh hoạt hằng ngày được mô tả trong bảng sau:

TT	Nội dung	Mức độ		
		Không bao giờ (%)	Thỉnh thoảng (%)	Thường xuyên (%)
Các hoạt động lồng ghép GDKN phòng tránh TNTT tích cho trẻ				
1	Hoạt động học có chủ đích	0.00	15.38	84.61
2	Hoạt động vui chơi	0.00	9.60	90.38
3	Hoạt động chăm sóc	0.00	15.38	84.61
4	Hoạt động đón - trả trẻ	0.00	28.84	71.15
5	Hoạt động trải nghiệm	0.00	21.15	78.84
Nội dung GDKN phòng tránh TNTT cho trẻ				
6	Nhận biết các vật dụng nguy hiểm như dao, kéo, vật sắc nhọn và không được chơi với chúng.	0.00	36.54	63.46
7	Biết tránh xa các khu vực nguy hiểm như bếp, cầu thang, hoặc những nơi có thể trơn trượt.	0.00	40.38	59.62
8	Biết cách tìm sự giúp đỡ từ người lớn khi gặp tình huống nguy hiểm (kêu cứu, gọi người lớn).	0.00	36.54	63.46

9	Biết sử dụng đồ chơi một cách an toàn và không ném hoặc sử dụng đồ chơi sai cách	1.92	34.6	63.48
10	Nhận biết và tuân thủ các quy tắc an toàn khi tham gia hoạt động ngoài trời (chạy nhảy, chơi với đồ chơi).	1.92	42.3	55.78
11	Biết không chạm vào những thứ nguy hiểm như hóa chất, thuốc hoặc các vật có thể gây thương tích.	3.84	42.3	53.86
12	Học cách xử lý vết thương nhẹ, bỏng, hoặc tìm kiếm sự giúp đỡ khi gặp tai nạn.	3.84	46.15	50.01
Các phương pháp được GDKN phòng tránh TNTT cho trẻ				
13	Phương pháp trực quan	0.00	44.23	55.77
14	Phương pháp dùng lời	0.00	40.38	59.62
15	Phương pháp thực hành - trải nghiệm	7.69	40.38	51.93

Bảng 1: Thực trạng GDKN phòng tránh TNTT trong sinh hoạt hằng ngày cho trẻ 4-5 tuổi

Bảng 1 chỉ ra các hoạt động có lồng ghép GDKN phòng tránh TNTT trong trường mầm non được thực hiện khá hiệu quả. Thực tế, GV mầm non tại huyện Nhơn Trạch, tỉnh Đồng Nai đã thực hiện các hoạt động như: giờ học có chủ đích (84.61%), vui chơi (90.38%) và chăm sóc (84.61%) cho thấy, GV đã tích cực tích hợp giáo dục an toàn vào các hoạt động hằng ngày. Tuy nhiên, ở hoạt động đón - trả trẻ, kết quả khảo sát chỉ có (71.15%) tỷ lệ thấp hơn ở hoạt động khác. Việc lồng ghép nội dung giáo dục vào các hoạt động hàng ngày là rất quan trọng và cần được thực hiện thường xuyên, đồng thời cần chú ý đến các hoạt động có tỷ lệ thấp hơn để đảm bảo tất cả trẻ khi ở trường đều được giáo dục tốt về kĩ năng này.

Kết quả khảo sát về nội dung GDKN phòng tránh TNTT cho trẻ, GV đã nhận định trẻ đã có nhận thức về an toàn như: nhận biết các vật dụng nguy hiểm (63.46%) và tìm sự giúp đỡ từ người lớn khi gặp tình huống nguy hiểm (63.46%) cho thấy GV đã lồng ghép giáo dục an toàn cho trẻ. Tuy nhiên, tỷ lệ trẻ biết tránh xa khu vực nguy hiểm như bếp và cầu thang chỉ đạt 59.62%, tuân thủ quy tắc an toàn khi chơi ngoài trời đạt (55.78%) cho thấy nội dung này cần thực hiện nhiều hơn để hạn chế được tai nạn khi hoạt động ngoài trời. Ngoài ra, tỷ lệ trẻ biết không chạm vào hóa chất và xử lý vết thương nhẹ cũng còn thấp lần lượt là (53.86%) và (50.01%) có thể điều này cho thấy cần tăng cường giáo dục để trẻ có thể tự bảo vệ bản thân tốt hơn trong các tình huống nguy hiểm. Việc lồng ghép GDKN phòng tránh TNTT cũng đã thực hiện tốt nhưng cần chú trọng hơn về các nội dung tỉ lệ còn thấp cần được cải thiện nhằm tạo cho trẻ có môi trường học an toàn và kĩ năng bảo vệ bản thân tốt hơn.

Kết quả từ bảng 1 cho thấy, các phương pháp được GV sử dụng trong GDKN phòng tránh TNTT ở mức độ thường xuyên sử dụng phương pháp dùng lời (59.62 %), phương pháp thực hành - trải nghiệm có tỷ lệ thấp hơn so với những phương pháp còn lại (51.93 %). Thông tư số 45/2021-BGDĐT ở chương 2, điều 7 nêu rõ *"Tăng cường giáo dục trẻ em về kiến thức, kỹ năng bảo đảm an toàn thông qua hình thức trải nghiệm, thực hành xử trí tình huống bảo vệ bản thân phù hợp với nhu cầu, độ tuổi của trẻ em"* vì khi trẻ thực hành - trải nghiệm trẻ sẽ nhớ lâu hơn và biết cách xử lý tình huống nếu xảy ra với trẻ. Tuy nhiên, GV chưa chú trọng vào phương pháp này. Đối với phương pháp trực quan chiếm tỷ lệ (55.77%) vì đây cũng là một trong những phương pháp hiệu quả trong việc GDKN phòng tránh TNTT cho trẻ vì khi cho trẻ xem các hình ảnh, video thực tế hay các mô hình để giúp trẻ dễ hình dung ra như: mô hình biển báo giao thông, mô hình, các vật dụng,… gây nguy hiểm đến trẻ. Việc sử dụng và phối hợp các phương pháp giáo dục phù hợp với độ tuổi sẽ giúp trẻ ghi nhớ tốt hơn và có hứng thú trong việc học các kỹ năng, qua đó làm tăng hiệu quả GDKN phòng tránh TNTT cho trẻ.

5. Biện pháp giáo dục kỹ năng phòng tránh tai nạn thương tích cho trẻ 4-5 tuổi trong chế độ sinh hoạt hằng ngày ở trường mầm non tại huyện Nhơn Trạch, tỉnh Đồng Nai

Từ kết quả nghiên cứu thực trạng trên, chúng tôi đề xuất một số biện pháp nhằm nâng cao chất lượng và hiệu quả GDKN phòng tránh TNTT cho trẻ 4-5 tuổi trong chế độ sinh hoạt hằng ngày ở các cơ sở GDMN trên địa bàn tỉnh Đồng Nai như sau:

5.1. Giáo viên giám sát chặt chẽ trẻ trong các hoạt động sinh hoạt hằng ngày khi ở trường

TNTT có thể xảy ra bất cứ lúc nào trong lúc trẻ hoạt động nên để giảm thiểu các tai nạn GV cần luôn quan sát trẻ, trong quá trình quan sát cô kết hợp nhắc nhở và hướng dẫn trẻ tuân thủ quy tắc an toàn,

từ đó phát hiện sớm các tình huống nguy hiểm, ngăn chặn hành vi có thể gây tai nạn và đảm bảo môi trường học tập an toàn,vui chơi lành mạnh giúp trẻ phát triển toàn diện

5.2. Thiết kế và sắp xếp không gian học tập và sinh hoạt hợp lý, an toàn cho trẻ

Theo nội dung Thông tư số 13/2020-BGDĐT về xây dựng trường học an toàn, phòng tránh TNTT thì môi trường trường học được gọi là an toàn khi ở đó các yếu tố nguy cơ gây tai nạn, thương tích cho trẻ được phòng, tránh và giảm tối đa. Xây dựng môi trường giáo dục ở nhóm lớp, trường cần đảm bảo an toàn hạn chế tối đa các nguy cơ gây tai nạn cho trẻ. Các đồ dùng, đồ chơi thường xuyên được rà soát, loại bỏ những đồ dùng, đồ chơi có nguy cơ gây TNTT cho trẻ. Bố trí các khu vực chơi, hoạt động trong lớp và ngoài trời phù hợp thuận tiện cho việc sử dụng của cô và trẻ. Đảm bảo vệ sinh về nguồn nước, không khí, vệ sinh an toàn trong ăn uống. Các thiết bị đồ dùng, đồ chơi phải được bảo dưỡng thường xuyên, giữ gìn vệ sinh và tạo sự hấp dẫn đối với trẻ. Có hàng rào bảo vệ xung quanh khu vực trường, các bể chứa nước trong khuôn viên trường [6].

5.3. Giáo viên thường xuyên giáo dục, nhắc nhở trẻ về các nguy cơ gây tai nạn, thương tích và cách tự phòng tránh, bảo vệ bản thân cho trẻ

GV cần lồng ghép nội dung giáo dục trẻ về các nguy cơ gây TNTT và cách tự phòng tránh vào các hoạt động sinh hoạt, giờ chơi, giờ học,… thông qua các hoạt động phù hợp với từng độ tuổi. Việc lồng ghép nội dung này vào các trò chơi hay trải nghiệm thực tế sẽ giúp trẻ có hứng thú và dễ dàng ghi nhớ. Ngoài ra, GV cần thường xuyên nhắc nhở trẻ trong sinh hoạt cá nhân hằng ngày để trẻ tự thực hành các kỹ năng phòng tránh, bảo vệ an toàn cho chính mình là cơ sở tiền đề hình thành kỹ năng sống của trẻ.

5.4. Tăng cường sự hợp tác và phối hợp giữa giáo viên, phụ huynh và các tổ chức liên quan trong phòng tránh tai nạn thương tích, đảm bảo an toàn cho trẻ

Sự tham gia của gia đình và cộng đồng đóng vai trò quan trọng trong việc tạo dựng môi trường giáo dục an toàn. Sinh hoạt hàng ngày của trẻ chủ yếu diễn ra ở gia đình và nhà trường, vì vậy, việc phối hợp hành động giữa gia đình cùng nhà trường sẽ giúp tăng cường hiệu quả bảo vệ trẻ. Đồng thời, cần sự phối hợp với các bên liên quan về phòng chống TNTT, xây dựng trường mầm non đảm bảo an toàn tuyệt đối cho trẻ. Các tổ chức liên quan như: cơ quan quản lý giáo dục, y tế, các tổ chức đoàn thể, xã hội hoặc các tổ chức phi chính phủ có thể cung cấp nguồn lực, tài nguyên,… để xây dựng môi trường giáo dục an toàn cho trẻ.

5.5. Tăng cường thực hiện các hoạt động truyền thông giáo dục nâng cao nhận thức của cộng đồng về tầm quan trọng của giáo dục phòng tránh tai nạn thương tích cho trẻ

Tổ chức và tăng cường công tác thông tin, truyền thông, tuyên truyền sâu rộng trong cộng đồng về đảm bảo an toàn và phòng tránh TNTT cho trẻ. Việc truyền thông nhằm nâng cao nhận thức của các lực lượng xã hội, cộng đồng và các bên có liên quan về tầm quan trọng của phòng tránh TNTT cho trẻ. Đây là bước cơ bản nhưng cần thiết để tạo sự thay đổi trong nhận thức, hành vi và thái độ của các bên liên quan về vấn đề này. Khi nhận thức của phụ huynh và cộng đồng được nâng cao thì sẽ chủ động hơn trong việc đảm bảo môi trường an toàn cho trẻ, từ đó giảm thiểu nguy cơ TNTT có thể xảy đến với trẻ.

5.6. Tạo điều kiện cho trẻ tham gia vào các hoạt động trải nghiệm thực tế để phát triển nhận thức và kỹ năng phòng tránh tai nạn thương tích cho bản thân

GV tổ chức các hoạt động trải nghiệm trong thực hiện chế độ sinh hoạt hằng ngày giúp trẻ nhận biết nguy cơ và cách phòng tránh TNTT có thể xảy ra đối với bản thân. Các hoạt động trải nghiệm trong đời sống hàng ngày giúp trẻ nhận biết nguy cơ và cách phòng tránh TNTT thông qua tình huống thực tế. Điều này không chỉ tạo hứng thú mà còn củng cố khả năng phản xạ của trẻ trước các tình huống nguy hiểm, giúp trẻ học cách tự bảo vệ bản thân, phát triển kỹ năng nhận thức và hành động đúng đắn khi đối mặt với nguy cơ. Đánh giá về tính khả thi và hiệu quả đối với các biện pháp được đề xuất trên cho công tác GDKN phòng tránh TNTT cho trẻ 4-5 tuổi trong chế độ sinh hoạt hằng ngày ở cơ sở GDMN tại huyện Nhơn Trạch, tỉnh Đồng Nai.

Nghiên cứu về thực trạng GDKN phòng tránh TNTT cho trẻ trong chế độ sinh hoạt đằng ngày được mô tả trong bảng 2.

TT	Biện pháp	Mức độ			
		Không khả thi (%)	Khả Thi (%)	Không hiệu quả (%)	Hiệu quả (%)
1	GV giám sát chặt chẽ trẻ trong các hoạt động sinh hoạt hằng ngày khi ở trường.	2.00	98.00	2.00	98.00
2	Thiết kế và sắp xếp không gian học tập và sinh hoạt hợp lý, an toàn cho trẻ.	1.00	99.00	1.00	99.00
3	GV thường xuyên giáo dục, nhắc nhở trẻ về các nguy cơ gây TNTT và cách tự phòng tránh, bảo vệ bản thân cho trẻ.	2.00	98.00	2.00	98.00
4	Tăng cường sự hợp tác và phối hợp giữa GV, phụ huynh và các tổ chức liên quan trong phòng tránh TNTT cho trẻ.	1.00	99.00	1.00	99.00
5	Tăng cường thực hiện các hoạt động truyền thông giáo dục nâng cao nhận thức của cộng đồng về tầm quan trọng của giáo dục phòng tránh TNTT cho trẻ.	4.00	96.00	4.00	96.00
6	Tạo điều kiện cho trẻ tham gia vào các hoạt động trải nghiệm thực tế để phát triển nhận thức và kỹ năng phòng tránh TNTT cho bản thân.	1.00	99.00	1.00	99.00

Bảng 2: Kết quả khảo nghiệm tính khả thi và hiệu quả của các biện GDKN phòng tránh TNTT cho trẻ 4-5 tuổi trong chế độ sinh hoạt hằng ngày ở các cơ sở mầm non

Số liệu ở bảng 2 cho thấy các biện pháp đều có tính khả thi và hiệu quả chiếm tỉ lệ rất cao từ 96% - 99%. Tuy nhiên, vẫn có khoảng 4% không khả thi về việc truyền thông và nhận thức nhưng tỷ lệ 96% của biện pháp này cho thấy vẫn rất quan trọng và cần phải được triển khai áp dụng. Kết quả khảo nghiệm này cho biết cần áp dụng các biện pháp được đề xuất trong GDKN phòng chống TNTT cho trẻ 4-5 tuổi trong chế độ sinh hoạt hằng ngày ở các cơ sở mầm non nhằm giảm nguy cơ xảy ra TNTT cho trẻ.

6. Kết luận

Kỹ năng phòng tránh TNTT là rất quan trọng trong việc bảo vệ sức khỏe, an toàn và tính mạng cho trẻ, đồng thời giúp trẻ biết nhận thức và ứng phó với các tình huống nguy hiểm. Từ đó, giảm thiểu các TNTT có thể xảy ra đối với trẻ. Các phương pháp GDKN phòng tránh TNTT cho trẻ 4-5 tuổi bao gồm sử dụng các tình huống thực tế, trò chơi giáo dục với mục đích giúp trẻ học, ghi nhớ lâu hơn một cách trực quan sinh động hơn và ý thức tự bảo vệ bản thân của trẻ được nâng cao qua các phương pháp giáo dục trẻ sẽ biết nhận diện các nguy hiểm trong sinh hoạt hằng ngày. Nhà trường, gia đình và cộng đồng đóng vai trò rất quan trọng trong việc hỗ trợ GDKN phòng tránh TNTT trong chế độ sinh hoạt hằng ngày cho trẻ 4-5 tuổi. Việc phối hợp với các ban, ngành tại địa phương trong hướng dẫn, kiểm tra, giám sát ở cơ sở GDMN thực hiện các quy định có liên quan đến công tác xây dựng trường học an toàn, phòng, tránh TNTT cho trẻ cần được đảm bảo thường xuyên, liên tục. Trẻ khi được GDKN phòng tránh TNTT thường xuyên bằng các biện pháp được đề xuất trong nghiên cứu này sẽ biết cách tránh xa những nguy hiểm và tự bảo vệ bản thân trong các tình huống nguy hiểm. Từ đó, tạo nên nền tảng vững chắc cho sự phát triển an toàn và toàn diện của trẻ trong tương lai.

Tài liệu tham khảo

[1] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), *Thông tư số 52/2020/TT-BGDĐT, ngày 31/12/2020 ban hành Điều lệ trường mầm non.*

[2] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2021), *Thông tư số 01/VBHN-BGDĐT, ngày 13/04/2021 ban hành Chương trình giáo dục mầm non*.

[3] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2021), *Thông tư số 45/2021/TT-BGDĐT, ngày 31/12/2021 quy định về việc xây dựng trường học an toàn, phòng, chống tai nạn thương tích trong cơ sở giáo dục mầm non.*

[4] Ủy ban Nhân dân tỉnh Đồng Nai (2024). *Chỉ thị số 02/CT-UBND, ngày 22/3/2024 về việc tăng cường giải pháp phòng, tránh tai nạn thương tích, đuối nước, bạo lực, xâm hại trẻ em trên địa bàn tỉnh Đồng Nai.*

[5] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2024), *Quyết định số 354/QĐ-BGDĐT về phòng, chống tai nạn thương tích và sơ cấp cứu ban đầu.*

[6] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), *Thông tư số 13/2020/TT-BGDĐT, ngày 26/5/2020 ban hành quy định tiêu chuẩn cơ sở vật chất các trường mầm non, tiểu học, trung học cơ sở, trung học phổ thông và trường phổ thông có nhiều cấp học.*